

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta asetukseksi lentäjien turvallisuudesta

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 28 päivänä heinäkuuta 2023 antama ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lentäjien turvallisuudesta ja direktiivin 2009/48/EY kumoamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 12.10.2023

Työministeri Arto Satonen

Hallitusneuvos Mikko Holm

12.10.2023

KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI LELUJEN TURVALLISUUDESTA JA DIREKTIIVIN 2009/48/EY KUMOAMISESTA

1 Tausta

Euroopan komissio antoi 28.7.2023 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lelujen turvallisuudesta ja direktiivin 2009/48/EY kumoamisesta (COM(2023) 462 final, jäljempänä *leluturvallisuusasetusehdotus*, *asetusehdotus* tai *ehdotus*).

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi lelujen turvallisuudesta 2009/48/EY, jäljempänä *leluturvallisuusdirektiivi* tai *direktiivi*, annettiin 18 päivänä kesäkuuta 2009. Direktiivissä vahvistetaan turvallisuusvaatimukset, jotka lelujen on täytettävä, jotta ne voidaan saattaa EU:n markkinoille riippumatta siitä, onko ne valmistettu EU:ssa vai EU:n ulkopuolisissa maissa. Leluturvallisuusdirektiivi on täydelliseen yhdenmukaistamiseen perustuva direktiivi mikä tarkoittaa, että jäsenvaltiot eivät saa ottaa käyttöön lelujen turvallisuutta koskevia täydentäviä tai erilaisia vaatimuksia. Direktiivillä pyritään samalla varmistamaan lelujen vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla.

Komission suorittamassa direktiivin arvioinnissa (arviointi SWD(2020)288 final) havaittiin useita puutteita, joita direktiivin käytännön soveltamisessa on ilmennyt. Arvioinnissa havaittiin erityisesti, että lasten korkeatasoista suojelua leluihin liittyviltä mahdollisilta riskeiltä, varsinkin haitallisten kemikaalien aiheuttamilta riskeiltä, ei ole täysin varmistettu. Arvioinnissa todettiin myös, että direktiivin täytäntöönpano ei ole tehokasta etenkin verkkokaupan yhteydessä ja että unionin markkinoilla on edelleen monia vaarallisia leluja.

Asetusehdotus liittyy myös EU:n kestävyttä edistävän kemikaalistrategian tavoitteisiin (CSS, 14.10.2020, jäljempänä *kemikaalistrategia*). Kemikaalistrategian tavoitteena on kaikkein haitallisimpien kemikaalien käytön kieltäminen kulutustuotteissa, kuten leluissa, ellei niiden käyttöä osoiteta yhteiskunnan kannalta välttämättömäksi. Lisäksi tavoitteena on varmistaa, että kaikkia kemikaaleja käytetään turvallisemmin ja kestävämmiin. Kemikaalistrategiassa kehoitettiin laajentamaan ns. yleisen lähestymistavan soveltamista haitallisiin kemikaaleihin (yleisten ennaltaehkäisevien kieltojen perusteella) sen varmistamiseksi, että kuluttajia, haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä ja luonnonympäristöä suojellaan entistä johdonmukaisemmin.

Myös Euroopan parlamentti on ottanut kantaa leludirektiivin ajantasaisuuteen. Parlamentti hyväksyi 16.2.2022 direktiivin täytäntöönpanoa koskevan valiokunta-aloitteisen mietinnön. Mietinnössään Euroopan parlamentti kehottaa komissiota tarkistamaan direktiiviä, jotta voidaan i) suojella lapsia paremmin kemikaaleihin liittyviltä riskeiltä, ii) varmistaa, että internetiin liitettyjen lelujen aiheuttamiin riskeihin puututaan EU:n lainsäädännössä, ja iii) parantaa direktiivin täytäntöönpanoa erityisesti verkkokaupan osalta.

Lisäksi asetusehdotus liittyy komission tiedonantoon EU:n pitkän aikavälin kilpailukykyvystä (KOM(2023) 168 lopullinen). Tiedonannon mukaan EU:n on rakennettava kilpailukykyään

vahvuksiensa pohjalta. Pelkän kriisinhallinnan sijaan on rakennettava vahva ja tulevaisuudenkestävä talous, joka turvaa hyvinvoinnin pitkällä aikavälillä. Kilpailukyvyn edistämiseksi Euroopan komissio ehdottaa keskittymistä yhdeksään toisiaan vahvistavaan tekijään, joihin kuuluvat toimivat sisämarkkinat ja digitalisaatio, jotka on myös leluturvallisuusasetusehdotuksessa huomioitu.

2 Ehdotuksen tavoite

Asetusehdotuksen päätavoitteena on varmistaa lasten turvallisuuden mahdollisimman korkea taso ja mahdollistaa lelujen vapaa liikkuvuus EU:ssa. Komission mukaan asetusehdotuksessa on tarkoitus ratkaista kaksi leluturvallisuudirektiivissä havaittua ongelmaa, joilla vastataan arvioinnissa esiin tuotuihin kysymyksiin ja kemikaalistrategiaan.

Ensimmäinen ongelma on se, että direktiivillä ei suojella lapsia riittävästi leluissa olevien vaarallisten kemikaalien aiheuttamilta riskeiltä. Komissiolle annettu toimivalta muuttaa direktiiviä ja mukauttaa sitä tieteelliseen tietoon on liian rajallinen. Direktiiviä ei ole etenkään mahdollista mukauttaa yli 36 kuukauden ikäisille lapsille tarkoitettujen lelujen raja-arvojen osalta.

Lisäksi EU:n markkinoilla on monia leluja, jotka eivät ole direktiivin vaatimusten mukaisia. Vaaralliset lelut aiheuttavat riskin lapsille ja voivat johtaa jopa kuolemanvaarallisiin onnettomuuksiin. Kaikkia markkinoilla olevia leluja ei voida tarkastaa.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

3.1 Yleistä

Asetusehdotuksella vahvistettaisiin Euroopan unionin lelujen turvallisuussäätelyä nykyisestä. Komission mukaan asetusehdotus perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseen N:o 768/2008/EY tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta. Asetusehdotus on myös EU:n markkinavalvonta-asetuksen 2019/1020 mukainen. EU:n markkinavalvonta-asetuksessa asetetaan yhdenmukainen säätelypuite markkinavalvonalle sekä markkinavalvonta- ja tulliviranomaisten yhteistyölle.

Komission mukaan asetusehdotus on lisäksi johdonmukainen suhteessa EU:n politiikan ja sääntelyn yleisempään kehitykseen myös, kun otetaan huomioon kemikaalistrategian mukainen tuleva ja meneillään oleva sääntelytyö. Komissio katsoo, että digitaalinen tuotepassi olisi yhteneväinen EU:n ekosuunnitteluasetusehdotuksen (jäljempänä *ESPR*) kanssa. Komission mukaan lelujen turvallisuutta säännellään nyt annetulla asetusehdotuksella, kun taas keskipitkällä aikavälillä lelujen kestävyysnäkökohdat voidaan sisällyttää *ESPR*-asetuksen soveltamisalaan. Asetusehdotus on mukautettu EU:n kemikaalien luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskevaan asetukseen (jäljempänä *CLP-asetus* (EY) N:o 1272/2008). Asetusehdotus on myös mukautettu yleisestä tuoteturvallisuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/988 (jäljempänä *EU:n tuoteturvallisuusasetus*) kanssa. Yleisessä tuoteturvallisuusasetuksessa asetetaan säännökset verkkokaupoille ja kuluttajan tiedonsaannille sekä oikeussuojakeinoille, jotka soveltuvat myös leluihin.

Asetusehdotuksen keskeisimpiä muutoksia olisi se, että leluturvallisuudirektiivi kumoutuisi ja sääntelyinstrumenttina olisi jatkossa EU:n asetus, jolla varmistettaisiin, että vaatimuksia sovelletaan yhdenmukaisesti jäsenvaltioissa. Asetusehdotuksen soveltamisala olisi sama kuin voimassa olevassa leluturvallisuudirektiivissä eikä 'lelun' määritelmä muuttuisi leluturvallisuus-

direktiiviin verrattuna. Asetusehdotuksessa esitetään joitain uusia vaatimuksia leluille sekä tiettyjä uusia velvoitteita talouden toimijoille sekä tarkennettaisiin viranomaismenettelyjä tietyissä tilanteissa.

Asetusehdotuksella tiukennettaisiin kemikaalirajoituksia leluissa. Nykyistä lelusääntelyä täydennettäisiin leluja koskevilla yleisillä kielloilla, jotka kattavat tietyt vaaralliset kemikaalit, sellaisina kuin ne on luokiteltu CLP-asetuksen mukaisesti. Kieltoja olisi sovellettava syöpää aiheuttaviin, sukusolujen perimää vaurioittaviin ja lisääntymiselle vaarallisiin aineisiin (CMR-aineet), hormonitoimintaa häiritseviin aineisiin, hengitysteitä herkistäviin aineisiin ja elinkohtaisesti myrkyllisiin aineisiin heti, kun kyseiset aineet on luokiteltu vaarallisiksi CLP-asetuksen mukaisesti. Lelujen turvallisuuden varmistamiseksi kiellettyjen aineiden olisi oltava hyväksyttyjä jääminä, mutta vain, jos niiden esiintyminen tällaisilla tasoilla on teknisesti välttämätöntä hyvien tuotantotapojen mukaisesti ja jos lelu on turvallinen.

Uusi kokonaisuus on digitaalinen tuotepassi ja velvoite ladata tuoterekisteriin yksilöllinen lelun tuotetunnus ja yksilöllinen toimijatunnus. Tuotepassilla on tarkoitus korvata EU-vaatimusten mukaisuusvakuutus. Samalla säädettäisiin tuotepassia koskevista tulliviranomaisten tarkastuksista ennen lelujen luovuttamista vapaaseen liikkeeseen ja markkinavalvontaviranomaisten tuotepassia koskevista tarkastuksista.

3.2 Yksityiskohtainen sisältö

I luku Yleiset säännökset

Asetusehdotuksen I luvussa (1–6 artikla) olisivat yleiset säännökset. Asetusehdotuksen 1 artiklan mukaan asetuksessa vahvistetaan lelujen turvallisuutta koskevat säännöt. Asetuksella varmistettaisiin lasten sekä muiden henkilöiden terveyden ja turvallisuuden korkea taso sekä tuotteiden vapaa liikkuvuus Euroopan unionin alueella.

Asetusehdotuksen soveltamisala vastaisi voimassa olevan leluturvallisuudsdirektiivin soveltamisalaa. Ehdotuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan asetuksen vaatimuksia sovellettaisiin tuotteisiin, jotka on suunniteltu tai tarkoitettu alle 14-vuotiaiden lasten leikkikäyttöön. Lelujen määritelmää on kuitenkin tarkennettu 2 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan mukaisesti: asetusta sovellettaessa katsotaan, että tuote on tarkoitettu käytettäväksi alle 14-vuotiaiden lasten tai mihin tahansa muuhun alle 14-vuotiaiden lasten erityiseen ikäryhmään kuuluvien lasten leikeissä, jos vanhempi tai valvoja voi kohtuudella olettaa tuotteen toimintojen, mittojen ja ominaisuuksien perusteella, että se on tarkoitettu käytettäväksi kyseiseen ikäryhmään kuuluvien lasten leikeissä. Asetusehdotuksen liitteessä I olisivat luettelot niistä tuotteista, jotka eivät kuuluisi asetuksen soveltamisalaan ja niistä tuotteista, joita ei pidettäisi asetuksen määritelmän mukaisina leluina.

2 artiklan 3 kohdassa siirretään komissiolle valta määrittää täytäntöönpanosäädöksillä, onko tiettyä tuotetta tai tuoteluokkaa pidettävä leluna. Ehdotuksen 2 artiklan 3 kohdassa onkin kyse uudesta laajasta komissiolle annettavasta päätösvallasta soveltamisalan suhteen.

Asetusehdotuksen 3 artiklassa olisivat asetuksen keskeiset määritelmät.

Asetusehdotuksen 4 artiklassa olisivat yleissäännökset tuotteiden vapaasta liikkuvuudesta. Artiklan mukaan vaatimustenmukaisten tuotteiden markkinoillepääsyä ei voi estää.

Asetusehdotuksen 5 artiklassa säädettäisiin yleisistä tuotevaatimuksista. Artiklan mukaan tuotteen saa saattaa markkinoille vain, jos se täyttää olennaiset turvallisuusvaatimukset, joita ovat ehdotetun artiklan 2 kohdan yleiset turvallisuusvaatimukset sekä asetusehdotuksen liitteen II

erityiset turvallisuusvaatimukset. Lelut eivät saa aiheuttaa riskiä käyttäjien tai kolmansien osapuolten turvallisuudelle tai terveydelle, (uutena kohtana verrattuna aiempaan direktiiviin) mukaan lukien lasten psyykkinen ja henkinen terveys, hyvinvointi ja kognitiivinen kehitys. Markkinoille saatettavien tuotteiden on täytettävä olennaiset turvallisuusvaatimukset niiden ennakoitavissa olevana käyttöaikana.

Asetusehdotuksen 6 artiklassa olisivat säännökset varoituksista. Artiklan 2 kohdassa olisi luetelo niistä leluluokista, joihin kuuluviin tuotteisiin valmistajan olisi kiinnitettävä asetusehdotuksen liitteen III mukainen varoitusmerkintä.

II luku Talouden toimijoiden velvoitteet

Asetusehdotuksen II luvussa (7–12 artikla) asetetaan velvoitteita lelujen toimitusketjun eri toimijoille, lelujen valmistajille, valtuutetuille edustajille, maahantuojille ja jakelijoille. Velvoitteet on toimijaketjussa porrastettu. Lisäksi luvussa säädettäisiin valmistajan velvollisuuksien soveltamisesta maahantuojaan ja jakelijaan (11 artikla). Lisäksi säädettäisiin talouden toimijoiden velvoitteesta pitää markkinavalvontaviranomaisen saatavilla talouden toimijaketjuun liittyvät tunnistetiedot tietyin edellytyksin (12 artikla).

III luku Lelujen vaatimustenmukaisuus

Asetusehdotuksen III luvussa (13–16 artikla) säädettäisiin lelujen vaatimustenmukaisuudesta. Asetusehdotuksen 13 artiklan vaatimustenmukaisuusolettaman mukaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistujen harmonisoitujen standardien mukaisten tuotteiden katsotaan olevan olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisia.

Asetusehdotuksen 14 artiklan nojalla komission määrittelemien yhteisten eritelmien mukaiset tuotteet katsottaisiin myös olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisiksi. Artikla yhteisistä eritelmistä on uusi ehdotus suhteessa nykytilaan.

Velvollisuus merkitä tuotteet CE-merkinnällä perustuisi asetusehdotuksen 15 artiklaan. CE-merkinnästä olisi voimassa mitä tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa 765/2008 säädetään. Tarkemmat säännökset CE-merkinnän kiinnittämisestä ja kiinnittämisestä koskevista vaatimuksista olisivat asetusehdotuksen 16 artiklassa.

IV luku Tuotepassi

Asetusehdotuksen IV luku (17–20 artikla) koskee digitaalista tuotepassia, joka olisi uusi kokonaisuus. Ennen lelun markkinoille saattamista valmistajien olisi laadittava tuotepassi, jossa annetaan tietoa siitä, että lelut ovat tämän asetuksen ja muun leluihin sovellettavan unionin lainsäädännön mukaisia. Tuotepassi korvaisi leluturvallisuusdirektiivin mukaisen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen ja sisältäisi tarvittavat tiedot, joilla valmistaja vakuuttaa, että lelu on sovellettavien vaatimusten ja yhdenmukaistettujen standardien tai muiden eritelmien mukainen. Tuotepassin sisältämät tiedot olisi annettava digitaalisesti ja helppokäyttöisellä tavalla tietovälineellä (esim. QR-koodi), joka on liitetty leluun, sen pakkaukseen tai mukana oleviin asiakirjoihin. Markkinavalvontaviranomaisilla, tulliviranomaisilla, talouden toimijoilla, ilmoitetuilla laitoksilla, komissiolla ja kuluttajilla olisi oltava välitön pääsy lelua koskeviin tietoihin tietovälineen kautta.

Ehdotus olisi teknisesti yhdenmukainen EU:n ekosuunnitteluasetusehdotuksen kanssa. Asetuksessa säädettäisiin tietyistä vähimmäisvaatimuksista digitaalisessa tuotepassissa annettaville tiedoille (17 Artikla). Laatimalla tuotepassin valmistaja ottaa vastuun siitä, että lelu on tämän asetuksen vaatimusten mukainen. Komissiolla olisi toimivalta tietyin edellytyksin antaa täytäntöönpanosäädöksiä määrittää erityiset ja tekniset vaatimukset lelujen tuotepassiin liittyen. Täytäntöönpanosäädökset annettaisiin 50 artiklan 3 kohdan tarkastelumenettelyä noudattaen. Tuotepassin teknisestä suunnittelusta ja toiminnallisuudesta säädettäisiin 18 artiklassa.

Lisäksi säädettäisiin tuotepassirekisteristä (ehdotuksen 19 artikla). Ehdotuksen mukaan talouden toimijoiden tulee ennen lelun markkinoille saattamista ladata ekosuunnitteluasetusehdotuksen 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin yksilöllinen tuotetunnus sekä yksilöllinen toimijatunnus koskien kyseessä olevaa lelua. Euroopan komissiolla, markkinavalvontaviranomaisella ja tulliviranomaisilla on oltava pääsy rekisteriin asetuksen noudattamisen valvomiseksi. Leluturvallisuusasetusehdotuksen 20 artiklassa säädettäisiin tulliviranomaisten toimivaltuuksista ja valvontamenettelystä koskien tuotepassia sekä tulli-ilmoituksen tekijän velvollisuudesta.

V luku Vaatimustenmukaisuuden arviointi

Asetusehdotuksen V luku (21–23 artikla) koskisi vaatimustenmukaisuuden arviointia. Asetusehdotuksen 21 artiklan mukaan valmistajan velvollisuus on huolehtia tuotteen turvallisuusvaatimusten arvioinnista ennen tuotteen saattamista markkinoille. Asetusehdotuksen 22 artiklassa säädettäisiin valmistajan käytettävissä olevista vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä. Asetusehdotuksen 23 artiklassa olisivat säännökset teknisistä asiakirjoista, joka valmistajalla on oltava sen osoittamiseksi, että tuote täyttää olennaiset turvallisuusvaatimukset. Asetusehdotuksen liitteessä V olisi tarkemmin lueteltu ne dokumentit, joita valmistajalla olisi oltava.

VI luku Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittaminen

VI luku (24–40 artikla) sisältäisi säännökset vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamisesta komissiolle. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset ovat valtuutettuja toimijoita, tarkastuslaitoksia, joiden tehtävänä on suorittaa tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointia ulkopuolisena asiantuntijana. Luku sisältäisi säännökset ilmoittamisesta vastaavien viranomaisten nimeämisestä ja ilmoittavalle viranomaiselle asetetuista vaatimuksista ja velvoitteista sekä säännökset ilmoitetuille laitoksille asetetuista vaatimuksista ja velvoitteista. Asetuksen mukaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tulee olla akkreditoitu asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaan. Lisäksi asetuksessa säädettäisiin muista ilmoittamiseen liittyvistä seikoista kuten komission tehtävistä ilmoitettujen laitosten pätevyyden riitauttamistilanteissa.

VII luku Markkinavalvonta

Asetusehdotuksen VII luku (41–45 artikla) sisältäisi säännökset markkinavalvonnasta. Asetusehdotuksessa olisi huomioitu EU:n markkinavalvonta-asetus 2019/1020, jossa vahvistetaan puitteet unionin yhdenmukaistamislainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden, myös lelujen, markkinavalvonnalle. Asetuksessa säädettäisiin markkinavalvonta-asetusta täydentävät sekä erityiset sektorikohtaiset säännökset, jotka perustuvat NLF-päätökseen. Luvussa säädettäisiin markkinavalvontamenettelyistä tilanteissa, joissa lelu aiheuttaa riskin kansallisella tasolla sekä tilanteissa, joissa vaatimustenvastaisuus ei rajoitu kansalliselle alueelle. Luvussa säädettäisiin myös unionin suojamenettelystä, jolla varmistetaan asetuksen noudattamista jäsenvaltioissa. Lisäksi luvussa olisi markkinavalvontaviranomaisen menettelysäännökset lelun muodollista vaatimustenvastaisuutta koskevissa tilanteissa. Lisäksi säädettäisiin kansalliset toimenpiteet, jotka koskevat erityisten turvallisuusvaatimusten mukaisia mutta riskin aiheuttavia leluja.

Asetusehdotuksen 45 artiklassa säädettäisiin komission toimivaltuuksista ja vallasta antaa täytäntöönpanosäädöksiä tilanteissa, jotka koskevat riskin aiheuttavia leluja.

VIII luku Säädösvallan siirtäminen ja komiteamenettely

Asetusehdotuksen VIII luku (46–50 artikla) sisältäisi säännökset säädösvallan siirtämisestä ja komiteamenettelystä. Asetusehdotuksen 46 artikla sisältäisi säännökset niistä tilanteista, joissa säädösvaltaa siirrettäisiin komissiolle. Komissio voisi muun muassa antaa delegoituja säädöksiä tuotepassissa edellytetyistä tiedoista (46 artiklan 1 kohta), varoitusmerkinnöistä (46 artiklan 5 kohta) sekä tiettyjen sallittujen kemikaalien pitoisuuksista (46 artiklan 6 kohta).

Asetusehdotuksen 47 artiklassa säädettäisiin menettelystä, jota komission on noudatettava, kun se käyttää sille 46 artiklassa delegoitua säädösvaltaa. Säädösvallan delegointi olisi voimassa toistaiseksi. Ennen delegoidun säädöksen hyväksymistä komission olisi konsultoitava jäsenvaltioiden nimeämistä asiantuntijoista koostuvaa ryhmää. Komission on ilmoitettava delegoidun säädöksen hyväksymisestä Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Euroopan parlamentilla ja neuvostolla on mahdollisuus vastustaa delegoitua säädöstä noudattamalla 2 kuukauden määräaikaa. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat peruuttaa 46 artiklassa tarkoitetun säädösvallan delegoinnin.

Asetusehdotuksen 48 artiklassa olisivat säännökset arvion pyytämisestä Euroopan kemikaalivirastolta niissä tilanteissa, joissa leluissa olevia kemiallisia aineita koskevista yleisistä kielloista olisi tarve poiketa tietyin edellytyksin ja joissa komissiolle on delegoitu valta antaa täytäntöönpanosäädös pitoisuuksista poikkeamiseksi (46 artiklan 6 kohdan mukaiset arviointipyynnöt). Avoimuuden ja ennakoitavuuden vuoksi kemikaaliviraston olisi lisäksi annettava tällaisiin arviointipyynnöihin liittyviä teknisiä ja tieteellisiä ohjeita.

Asetusehdotuksen 49 artiklassa olisi säännökset Euroopan kemikaaliviraston lausunnoista ja lausuntomenettelystä. Kemikaalivirasto antaisi komissiolle tieteelliseen riskinarviointiin perustuen lausuntoja kiellettyjen aineiden tai seosten käytöstä leluissa sille esitettyihin arviointipyynnöihin perustuen. Lisäksi kemikaalivirasto uudelleenarvioisi tiettyjä antamia lausuntojaan vähintään joka viides vuosi. Kemikaaliviraston on asetettava julkisesti saataville tiedot arvioinnin aloittamisesta, lausunnon hyväksymisestä sekä arviointimenettelyn mahdollisista välivaiheista. Kemikaaliviraston on asetettava julkisesti saataville erityisesti lausuntoluonnokset ja annettava kaikille asianomaisille osapuolille mahdollisuus esittää huomautuksia kyseisistä lausunnoista vähintään neljän viikon määräajassa.

Asetusehdotuksen 50 artiklassa olisivat säännökset komiteamenettelystä. Komissiota avustaisi leluturvallisuuskomitea, joka olisi asetuksen (EU) 182/2011 mukainen komitea. Täytäntöönpanosäädösten hyväksymisessä käytettäisiin joko neuvoa-antavaa menettelyä (50 artiklan 2 kohta) tai tarkastelumenettelyä (50 artiklan 3 kohta). Täytäntöönpanosäädöksen hyväksyminen ilman komiteamenettelyä on myös mahdollista tietyissä tilanteissa (50 artiklan 4 kohta).

IX luku luottamuksellisuus ja seuraamukset

Asetusehdotuksen IX luvussa (51–52 artikla) säädettäisiin tietojen luottamuksellisuudesta sekä seuraamuksista. Asetusehdotuksen 51 artiklassa säädettäisiin toimivaltaisten viranomaisten, ilmoitettujen laitosten ja komission velvollisuudesta pitää luottamuksellisina tietyt tiedot, joita ne ovat asetuksen mukaisia tehtäviä hoitaessaan saaneet tietoonsa. Lisäksi säädettäisiin jäsenvaltioiden ja komission oikeudesta vaihtaa tietoja kolmansien maiden sääntelyviranomaisten kanssa. Lisäksi luvussa säädettäisiin jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvista seuraamussäännöksistä.

Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Artiklan 52 mukaan seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia ja jäsenvaltioiden olisi annettava säännökset tiedoksi komissiolle.

X Luku Loppusäännökset

Asetusehdotuksen X luku (53–56 artikla) sisältäisi säännökset direktiivin kumoamisesta sekä siirtymäsäännöksistä, arvioinnista ja uudelleentarkastelusta sekä voimaantulosta. Asetusehdotuksen siirtymäsäännöksissä säädettäisiin oikeutuksesta pitää leluturvallisuudsdirektiivin mukaisesti markkinoille saatetut lelut markkinoilla asetuksen soveltamisen alkaessa, asetuksen VII luvun soveltumisesta tietyn edellytyksin, markkinoilla oleviin leluihin tämän leluturvallisuusasetuksen voimaantullessa sekä leluturvallisuudsdirektiivin mukaisten tyyppitarkastustodistusten voimassaolosta. Lisäksi luku sisältäisi säännökset komission tehtävästä arvioida asetuksen toimeenpanoa viiden vuoden välein sekä laatia kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

Asetus tulisi voimaan 20 päivänä asetuksen julkaisusta Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Asetusta sovellettaisiin 30 kuukauden kuluttua sen voimaantulosta. Asetuksen 17 artiklan 10 kohdan mukaisia komission hyväksymiä täytäntöönpanosäädöksiä, joissa määritetään lelujen tuotepassiin liittyvät erityiset ja tekniset vaatimukset, 24–40 artiklan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamista ja 46–52 artiklan säädösvallan siirtämistä ja komiteamenettelyä sekä luottamuksellisuutta ja seuraamuksia sovellettaisiin kuitenkin asetuksen voimaantulopäivästä.

Asetusehdotuksen liitteet

Asetusehdotukseen kuuluu lisäksi kahdeksan liitettä, joissa annettaisiin asetusta tarkentavia vaatimuksia seuraavasti. Tuotteet, jotka eivät kuulu asetusehdotuksen soveltamisalaan, on luetteltu liitteessä yksi (Liite I). Lelujen erityiset turvallisuusvaatimukset esitetään liitteessä kaksi (Liite II). Liitteessä kolme (III) säädettäisiin tiettyjen leluokkien käytössä huomioon otettavia varoituksia ja varotoimenpiteitä. Liitteessä neljä (IV) säädettäisiin vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä. Liitteessä viisi (V) säädettäisiin teknisiin asiakirjoihin sisällytettävistä seikoista. Liite kuusi (VI) sisältäisi tuotepassia koskevat tarkemmat tiedot. Liite seitsemän (VII) sisältäisi luettelon tavarakoodeista ja tuotekuvauksista 20 artiklan 8 kohdan soveltamiseksi. Liite kahdeksan (VIII) sisältäisi vastaavuustaulukon leluturvallisuudsdirektiiviä vastaavista asetusehdotuksen artikloista.

4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Oikeusperusta

Ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 114 artiklaan (sisämarkkinat). Ehdotuksen tarkoituksena on yhdenmukaistaa leluja koskevat terveys- ja turvallisuusvaatimukset kaikissa jäsenvaltioissa ja varmistaa, ettei lelujen vapaalle liikkuvuudelle jäsenvaltioiden välillä ole esteitä. Tällä asetuksella olisi korvattava nykyinen direktiivi 2009/48/EY lelujen turvallisuudesta, jonka oikeusperusta on myös nykyisessä SEUT 114 artiklassa (aiempi EY-sopimuksen 95 artikla).

Toissijaisuusperiaate

Ehdotuksessa käsitellään lelujen turvallisuutta koskevan direktiivin arvioinnissa havaittuja ongelmia. Komissio arvioinnissa todettiin, että direktiivi on yleisesti ottaen merkityksellinen, vaikuttava, tehokas ja johdonmukainen, ja että sillä on EU:n tason lisäarvoa, mutta että erityisparannuksia tarvitaan.

Komission mukaan asetuksen päätavoitteena on varmistaa lasten mahdollisimman korkea turvallisuustaso ja mahdollistaa lelujen vapaa liikkuvuus EU:ssa. Keskeinen peruste EU:n tason lelujen turvallisuutta koskevalle säädökselle on SEUT 114 artiklaan perustuva yhdenmukaistaminen kaikissa jäsenvaltioissa. Leluturvallisuudirektiivi on lelujen turvallisuutta koskevien näkökohtien täydellinen yhdenmukaistamistoimenpide, joten jäsenvaltiot eivät saa ottaa käyttöön leluille muita tai erilaisia turvallisuusvaatimuksia. Jäsenvaltioiden on kuitenkin saatettava direktiivin säännölliset muutokset osaksi kansallista lainsäädäntöään, mikä on aiemmin johtanut siihen, että sääntelymuutoksia sovelletaan epä johdonmukaisesti EU:ssa. Myös direktiivin säännölliset mukautukset ovat osoittautuneet jäsenvaltioiden kannalta paljon resursseja vaativiksi. EU-asetus varmistaisi lelujen koskevien uusien turvallisuusvaatimusten ja niihin myöhemmin tehtävien muutosten johdonmukaisen täytäntöönpanon ja siten paremman turvallisuustason. Se takaisi myös oikeusvarmuuden ja tasapuoliset toimintaedellytykset toimialalle. Lisäksi tuotepassin käyttöönotto ja asiaankuuluvat tarkastukset unionin ulkorajoilla edellyttävät, että perustana oleva säädös on asetus.

Suhteellisuusperiaate

Komission mukaan ehdotetulla lähestymistavalla puututaan kaikkiin havaittuihin ongelmiin tehokkaimmalla ja vaikuttavimmalla tavalla. Asetuksella vahvistetaan lasten suojelua haitallisimmilta kemikaaleilta leluilla leikittäessä ottamalla käyttöön geneerisiä kieltoja haitallisimmille aineille. Lisäksi siinä sallitaan poikkeuksia näihin yleisiin kieltoihin rajoitetuissa olosuhteissa, joissa näiden aineiden käyttö leluissa ei aiheuta riskiä lapsille ja joissa vaihtoehtoja ei ole. Geneeristen kieltojen käyttöönotto haitallisimmille aineille heti, kun niiden haitat on todettu CLP-asetuksen mukaisesti, takaa sen, että lapsia suojellaan nopeammin näiden aineiden mahdollisilta vaaroilta, kun niitä on leluissa. Lisäksi sallimalla poikkeuksia näihin yleisiin kieltoihin rajoitetuissa olosuhteissa, se rajoittaa teollisuudelle aiheutuvia kustannuksia tällaisten kieltojen käytöstä tapauksissa, joissa lasten turvallisuus ei vaarannu.

Komissio katsoo, että lelujen vaatimustenmukaisuustietoja sisältävän tuotepassin käyttöönotto vähentää tehokkaasti vaatimustenvastaisten lelujen määrää unionin markkinoilla, myös verkkomyynnin kautta. Asetuksella varmistetaan, että kaikki tullille esitetyt lelut luovutetaan vapaaseen liikkeeseen ja saatetaan unionin markkinoille ainoastaan, jos niillä on vastaava tuotepassi. Komission mukaan tämä tuo merkittäviä tehokkuushyötyjä sekä markkinavalvontaviranomaisille että tulliviranomaisille. Näin tavoitteet saavutetaan tehokkaasti ilman suhteettomia kustannuksia teollisuudelle. Vaikka tuotepassin käyttöönotto aiheuttaa yrityksille kustannuksia järjestelmien perustamisessa ja digitaalisten passien luomisessa, se säästää myös tarvittavien asiakirjojen tuottamisessa digitaalisesti paperin sijaan ja viranomaistarkastuksissa. Lisäksi sen odotetaan johtavan vaatimustenvastaisten lelujen merkittävään vähenemiseen unionin markkinoilla, mikä hyödyttää vaatimustenmukaisen teollisuuden kilpailukykyä. Tuotepassin on tarkoitus täyttää samat tekniset vaatimukset kuin ekosunnitteluasetusehdotuksen tuotepassi, jotta voidaan välttää päällekkäisiä teollisuuden digitalisaatiopyrkimyksiä ja varmistaa yhteen toimivuus muun EU-lainsäädännön nojalla luotujen tuotepassien kanssa.

Valtioneuvosto katsoo ehdotetun oikeusperustan olevan asianmukainen. Lisäksi valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on suhteellisuusperiaatteen ja toissijaisuusperiaatteen mukainen. Komissiolle ehdotetun toimivallan siirron laajuuteen tulee kiinnittää huomiota jatkoneuvotteluissa.

5 Ehdotuksen vaikutukset

5.1 Taloudelliset vaikutukset

Komissio on kuullut sidosryhmiä ja tehnyt vaikutustenarvion (SWD(2023) 269 final, Impact assessment on the revision of the Toy Safety Directive).

Komission arvioinnin ohessa kuulemia sidosryhmiä olivat EU:n ja kansalliset kuluttajajärjestöt, toimialajärjestöt, talouden toimijat, kansalaiset ja jäsenvaltioiden viranomaiset. Toimialan sidosryhmät kannattivat ajatusta siitä, että leluturvallisuussäätöihin voitaisiin lisätä uusia raja-arvoja kaikkien lelujen osalta, mutta eivät kannattaneet sitä, että yleiset kiellot laajennettaisiin koskemaan muita haitallisia aineita. Toimiala vastusti voimakkaasti varsinkin yleisiä kielloja koskevien poikkeusten poistamista. Toimialan suurimpana huolenaiheena oli, että poikkeusten täydellisellä poistamisella olisi merkittäviä seurauksia, koska sillä estettäisiin lelujen (esimerkiksi sähkölelujen) huomattavan määrän asettaminen saataville markkinoilla. Toimiala tuki tuotepassiin sisältyvien vaatimustenmukaisuustietojen digitalisointia. Jäsenvaltiot ilmaisivat selkeän tukensa leluturvallisuudirektiivin tarkistamiselle ja kemiallisten vaatimusten tiukentamiselle sekä erityisten raja-arvojen että tiettyjen aineiden yleisten lisäkieltojen osalta. Ne tukivat myös tuotetietojen digitalisointia.

Komission vaikutustenarvioinnissa (tiivistelmä (SWD(2023) 270 final) katsotaan, että asetusehdotus tuottaisi merkittäviä terveyshyötyjä (240 miljoonaa–1,2 miljardia euroa vuodessa) pelkäämään siten, että vältetään hormonaalisista haitta-aineista aiheutuvat terveyshaitat. Asetusehdotus toisi merkittäviä tehokkuushyötyjä markkinavalvontaviranomaisille. Siirtyminen digitaalisiin tietoihin voisi johtaa toimialan 2,62–3,93 miljoonan euron säästöihin (keskimäärin 3,275 miljoonaa euroa) vuodessa. Asetusehdotus toisi myös toimialalle vuosittain 13–20 miljoonan euron säästöt, jotka liittyvät markkinavalvontaviranomaisten tekemiin tarkastuksiin. Nämä yhdessä parantaisivat lasten suojelua ja vähentäisivät vaatimustenvastaisten ja vaarallisten lelujen määrää ja parantaisivat näin sisämarkkinoiden toimintaa ja toimialan kilpailukykyä. Digitaalisiin tietoihin siirtymisestä saatavia 2,62–3,93 miljoonan euron vuosittaisia säästöjä pidettiin ”yksi sisään, yksi ulos” -periaatteen piiriin kuuluvina hallinnollisina säästöinä.

Asetusehdotus antaisi pk-yrityksille mahdollisuuden hyötyä digiaikakaudesta. Asetusehdotuksella olisi synergiavaikutuksia kilpailukyvyn parantamiseen. Vaikka asetusehdotus aiheuttaisi toimialalle kemiallisia aineita koskevien uusien vaatimusten noudattamiseen liittyviä kustannuksia, siihen liittyisi tehokkaita toimenpiteitä, joilla vähennettäisiin merkittävästi vaatimustenvastaisten lelujen aiheuttamaa epäreilua kilpailua. Tämä auttaisi säilyttämään sääntöjä noudattavien yritysten kilpailukyvyn leuteollisuudessa.

Vaikka jäsenvaltioille saattaa aiheutua jonkin verran kustannuksia mukautumisesta tuotepassiin, niiden pitäisi aiheutua jo ESPR-asetuksen yhteydessä. Jos vaatimustenmukaisuutta koskevat tiedot ovat helposti saatavilla, markkinavalvontaviranomaiset saavat huomattavia tehokkuushyötyjä ja säästöjä.

Komission arvion mukaan ehdotuksella ei ole vaikutusta EU:n budjettiin.

Kansallisia vaikutuksia arvioidaan neuvottelujen edetessä. Taloudellisten vaikutusten arviointia kansallisesti esimerkiksi yrityksille ei ole tässä vaiheessa suoritettu.

5.2 Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön

Leluturvallisuusdirektiivi on Suomessa pantu täytäntöön lelujen turvallisuudesta annetulla lailla (1154/2011, jäljempänä *lelulaki*) ja eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetulla lailla (1137/2016, jäljempänä *markkinavalvontalaki*). Lelulaissa on yleisluontoiset säännökset lelujen mekaanisia ja fysikaalisia, syttyvyyttä, kemiallisia ominaisuuksia, hygieniaa ja radioaktiivisuutta koskevista vaatimuksista sekä lelujen varoitusmerkinnöistä sekä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksista ja niiden hyväksymismenettelyistä ilmoitetuksi laitokseksi sekä rangaitussäännökset. Markkinavalvontalaissa säädetään lelulain markkinavalvontaviranomaisista ja valvontakeinoista. Lelulailla ja markkinavalvontalailla pannaan täytäntöön EU:n markkinavalvonta-asetuksen sääntelyä. Yksityiskohtaisemmat ja teknisluontoiset vaatimukset lelujen mekaanisia ja fysikaalisia ominaisuuksia, syttyvyyttä, kemiallisia ominaisuuksia ja sähköominaisuuksia koskevista turvallisuusvaatimuksista sekä eräiden lelutyypin varoitusmerkinnöistä sisältyvät lain 61 §:n nojalla annettuihin valtioneuvoston asetukseen (1218/2011) ja työ- ja elinkeinoministeriön asetukseen (1352/2011), joilla täytäntöön pannaan leluturvallisuusdirektiivin liitteitä

Asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta jäsenvaltioissa. Asetuksen soveltaminen edellyttäisi kuitenkin täydentävää kansallista sääntelyä. Voimassa oleva sääntely vaatisi ainakin lelujen turvallisuudesta annetun lain, ja alemman asteisen sääntelyn tarkistamista ja keskenään päällekkäisten vaatimusten kumoamista kansallisesta lainsäädännöstä. Toimivaltaisista viranomaisista ja seuraamuksista säätäminen edellyttänevät kansallista lainsäädäntöä.

5.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Leluturvallisuuden valvontaviranomaisia kansallisesti ovat Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Tulli. Tuotepassiin liittyvän järjestelmän käyttöönottolla ja tuotepassien tarkastamisella on vaikutuksia Tullin ja mahdollisesti myös sen asiakkaiden toimintaan. Tehtävät olisivat Tullille uusia ja ehdotetusta automatisoinnista huolimatta saattaisivat vaatia työtä esimerkiksi järjestelmän rajapinnan kehitykseen liittyen. Lisäksi tuotepassia koskevista kyselyistä arvioidaan aiheutuvan neuvontatyötä, jonka tarkkaa määrää ei vielä ole mahdollista arvioida.

6 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin

Ehdotuksella ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia perus- ja ihmisoikeuksiin.

Perustuslain 18 §:ssä säädetään oikeudesta työhön ja elinkeinovapaudesta. Sen 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Ehdotuksessa esitetään tuotteiden markkinoille saattamista säänneltäväksi lasten suojelemiseksi, ihmisten terveyteen liittyvistä syistä. Valtioneuvosto katsoo, että asetusehdotus on sopusoinnussa perustuslain 18 §:ssä säädetyn elinkeinovapauden kanssa.

Ehdotuksen voidaan katsoa turvaavan rajallisesti perustuslain 19 §:n 3 momentissa säädettyä julkisen vallan velvollisuutta edistää väestön terveyttä. Ehdotuksella voi myös olla rajallinen positiivinen vaikutus saman momentin velvollisuuteen, jonka mukaan julkisen vallan on tuettava perheen ja muiden lapsen huolenpidosta vastaavien mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi.

Ehdotukseen sisältyy myös säännöksiä seuraamuksista, joita jäsenvaltioiden olisi säädettävä asetuksen säännösten rikkomisesta. Rikosoikeudellisia seuraamuksia säädettäessä on huomioitava rikosoikeudellinen laillisuusperiaate, erityisesti perustuslain 8 §. On tärkeää, että kansallisesti voidaan säätää asetusehdotuksessa tarkoitetuista seuraamuksista perustuslain vaatimusten mukaisesti.

Asetusehdotuksessa ilmoitetuille laitoksille säädettäisiin viranomaiselle kuuluvia tehtäviä, koska vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset varmistaisivat lelujen vaatimustenmukaisuutta. Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Ilmoitetulle laitokselle säädettyjä tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyviä tehtäviä ei ole pidetty merkittävänä julkisen vallan käyttönä. Valtioneuvosto katsoo, että julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle tämän osalta ei olisi ongelmallista perustuslain 124 §:n kannalta.

EU:n perusoikeuskirjan artikloista ehdotuksen kannalta oleellisia ovat artikkelit 16 (elinkeinovaapaus), 24 (lapsen oikeudet), 37 (ympäristönsuojelu) ja 38 (kuluttajansuoja).

Komission mukaan ehdotuksella voidaan katsoa yleensä olevan myönteinen vaikutus lapsen kokonaisuokeluihin ja lasten leikkimismahdollisuuksiin. Aloite ei vaikuta merkittävästi tasarvoon. Vaikka direktiivin tarkistamisen tavoitteet painottuvat lasten terveyden suojelun vahvistamiseen, asetusehdotuksella odotetaan olevan myös rajallinen myönteinen vaikutus ympäristöön, kun otetaan huomioon paperisten asiakirjojen odotettavissa oleva väheneminen. Siksi nykyinen aloite on linjassa EU:n ilmastolain vaatiman ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamisen kanssa. Ehdotuksessa kunnioitetaan ”ei merkittävää haittaa” -ympäristöperiaatetta, mutta siinä ei käsitellä sitä erikseen. Leluissa käytettävien haitallisten kemikaalien käytön tavoitteellisella vähenemisellä voi myös olla rajallisesti myönteinen vaikutus ympäristöön. Ehdotus on ”digital by default” -periaatteen mukainen.

7 Ahvenanmaan toimivalta

Kuluttajaturvallisuusasiat (sisältäen leluturvallisuus) kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan maakunnan lainsäädäntövaltaan. Ehdotettu asetusta koskevat asiat, jotka itsehallintolain 18 §:n 6 (yleinen järjestys ja turvallisuus), 10 (luonnon- ja ympäristönsuojelu) ja 22 (elinkeino toiminta) kohtien mukaan kuuluvat Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

8 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin neuvoston teknisen yhdenmukaistamisen työryhmässä on alkanut 3.10.2023.

Euroopan parlamentissa ehdotuksen pääkäsittelystä vastaa sisämarkkinat ja kuluttajansuoja -valiokunta (IMCO). IMCO on järjestänyt ehdotuksesta julkisen kuulemisen 19.9.2023. Mietinnön esittelijänä toimii Marion Walsmann [PPE] ja varjoesittelijöinä Brando Benifei [S&D] ja Vlad-Marius Botoș [Renew].

9 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Valtioneuvoston kirjelmä on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Valmistelussa on lisäksi kuultu Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa, Tullia, sosiaali- ja terveysministeriötä ja leluteollisuutta (Kaupan liitto, Suomen Leluyhdistys).

Luonnos U-kirjelmäksi on käsitelty EU-asioiden komitean alaisessa EU-kilpailukykyjaostossa (EU 8) 15.9.2023

10 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pitää tärkeänä asetusehdotuksen tavoitetta korkeasta tuoteturvallisuuden tasosta. Ajantasaiset ja yhtenäiset lelujen tuoteturvallisuusvaatimukset edistävät näiden tuotteiden vapaata liikkuvuutta EU:n sisämarkkinoilla. Valtioneuvosto pitää asetusehdotusta yleisesti perusteltuna myös sisämarkkinoiden syventämisen vuoksi.

Valtioneuvosto pitää valittua säädösinstrumenttia (asetus) lähtökohtaisesti kannatettavana. Valtioneuvoston käsityksen mukaan sääntelyn antamista asetuksen muodossa tukee ehdotuksen tavoite vaatimusten mahdollisimman yhdenmukaisesta soveltamisesta jäsenvaltioissa.

Valtioneuvosto pitää tarpeellisena, että jatkoneuvotteluissa arvioidaan ehdotuksen teknistä ajantasaisuutta ja varmistetaan asetusehdotuksen ja sen liitteiden sisältämien vaatimusten nykyaikaisuudesta. Valtioneuvosto katsoo, että jatkoneuvotteluissa on huolehdittava myös siitä, että säädösvallan delegointi komissiolle on tarkoituksenmukaista sekä riittävän tarkkarajaista ja täsmällistä.

Valtioneuvosto pitää ehdotettua digitaalista tuotepassia lähtökohtaisesti hyödyllisenä työkaluna. Valtioneuvosto kiinnittää huomiota siihen, että tuotepassin olemassaolo ja tavaran vapaaseen liikkeeseen luovutus eivät tarkoita viranomaisen etukäteishyväksyntää leluille, vaan leluissa voi tästä huolimatta olla vaatimustenvastaisuuksia ja turvallisuuspuutteita, joihin markkinavalvontaviranomainen voi myöhemmin puuttua. Valtioneuvosto katsoo, että tuotepassia koskevien säännösten johdonmukaisuuteen suhteessa ekosunnitteluasetusehdotuksen mukaiseen tuotepassiin tulee kiinnittää huomiota. Lisäksi jatkoneuvotteluissa tulee niin ikään kiinnittää huomiota myös tuotepassin teknologianeutraliteettiin.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä huolehtia siitä, että ehdotuksen suhde EU:n muuhun sääntelyyn on selkeä ja vältetään tarpeettomat päällekkäisyydet.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että asetusehdotuksen johdosta viranomaisille tulevilla lisätehtävissä hyödynnetään olemassa olevia rakenteita, ja ettei niistä aiheudu tarpeetonta hallinnollista taakkaa.

Valtioneuvosto korostaa, että EU-lainsäädännön vaatimusten tukena hyödynnetään jatkossakin ensisijaisesti harmonisoituja standardeja suhteessa komission laatimiin teknisiin ja yhteisiin eritelmiin. Silloin kun teknisiä ja yhteisiä eritelmiä poikkeuksellisesti käytetään, tulee varmistaa sidosryhmien mahdollisuudet osallistua niiden laadintaprosessiin. Jatkoneuvotteluissa on kiinnitettävä huomiota teknisten ja yhteisten eritelmien käytön tarkoituksenmukaisuuteen, tarkkarajaisuuteen ja täsmällisyyteen.

Valtioneuvoston näkemyksen mukaan Euroopan kemikaaliviraston kuuleminen on perusteltua erityisesti, kun kyse on kemikaaliviraston ydinosamisesta (erityisesti kemikaalien ominaisuudet) ja tietoa kyseisistä aineista on viraston hallussa. Valtioneuvosto katsoo, että tiukennukset leluja koskevaan kemikaalisääntelyyn ovat lähtökohtaisesti kannatettavia.

Valtioneuvosto tarkentaa kantojaan neuvottelujen edetessä ja toimittaa eduskunnalle tarvittavat jatkoselvitykset.